

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Mavruian Alexei și avocatul acestuia Zamfir Pavel, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 30 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Mavruian Alexei XXXXX,

născut la XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în s. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, r-nul XXXXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 03 aprilie 2015- până la 30 mai 2016 (instanța de fond);

2. de la 17 iunie 2016 - până la 03 noiembrie 2016; de la 29 mai 2017- până la 06 noiembrie 2017 (instanța de apel);

3. de la 16 februarie 2017 - până la 02 mai 2017; de la 30 ianuarie 2018 – până la 04 aprilie 2018 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 30 mai 2016, Mavruian Alexei a fost condamnat în baza art. 165 alin.(1) lit. b), c) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de transportarea și angajarea persoanelor peste hotarele țării pe o perioadă de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, că Mavruian A. în luna decembrie 2012 a făcut cunoștință cu Creangă Maria, în s. Bulboaca r-nul Anenii Noi și aflând despre starea materială dificilă a acesteia, din interes material, prin înșelăciune, i-a propus deplasarea peste hotarele R. Moldova, și anume în Federația Rusă unde urma a fi angajată la lucru în calitate de vânzătoare de haine. Totodată, Mavruian A. i-a promis lui Creangă M. obținerea unui venit material convenabil, deși știa cu certitudine, că în Federația Rusă, ultima va fi obligată să practice cerșitul, însă pentru a evita un eventual refuz din partea acesteia, a tăinuit faptul dat.

În continuare, acționând cu același scop criminal de obținere a profitului material de pe urma traficului de ființe umane, Mavruian A. a ajutat-o pe Creangă M. să-și perfecțeze buletinul de identitate și pașaportul, transportând-o în scopul dat cu automobilul în mun. Chișinău și achitându-i toate cheltuielile necesare pentru obținerea acestor acte de identitate, după care, tot în luna decembrie 2011 stabilind cu certitudine că ea nu dispune de bani pentru achitarea serviciilor de transport, pentru plecarea în Federația Rusă, i-a procurat bilet la autobus și împreună s-au deplasat în or. Kursk din Federația Rusă, unde ajunși, a impus-o contrar voinței să practice cerșitul, iar banii câștigați fiind obligată de a-i transmite lui Mavruian A. După o lună de cerșit, ultimul a transportat-o pe Creangă M. în or. Vladimir din F. Rusă, unde a cazat-o într-un apartament închiriat și în continuare a obligat-o să practice cerșitul. După alte două luni, a transportat-o în or. Kovrov din F. Rusă, unde, de asemenea a obligat-o să practice cerșitul până în luna august 2013, iar banii câștigați de pe urma cerșitului fiind obligată de a-i transmite lui.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Jizdan L. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, argumentând următoarele:

- acuzarea nu a prezentat probe pentru a dovedi vinovăția lui Mavruian A., bazându-se pe depozițiile contradictorii ale părții vătămate, or martorii audiați au declarat, că partea vătămată, locuia în Rusia în condiții normale în apartamentul închiriat de inculpat, dispunea și avea acces liber și permanent la actul de identitate și pașaport, circula liber prin oraș, și din propria inițiativă a dorit să plece cu inculpatul la lucru peste hotare;

- instanța nu a dat nici o apreciere cererii întocmite de Creangă M. la 06.12.2013, prin care s-a solicitat încetarea urmăririi penale în privința inculpatului, pe motivul nevinovăției acestuia;

3.1 Împotriva sentinței a declarat apel suplimentar avocatul Zamfir P. în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, argumentând că, potrivit ordonanței de pornire a cauzei penale, fapta a fost calificată ca „Recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia, în scop de exploatare pentru cerșetorie, săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate”. Ulterior, prin ordonanța de punere sub învinuire, procurorul deja modifică calificativul „fără consimțământul acesteia”, deși nu expune prin ce s-a manifestat lipsa consimțământului părții vătămate, aceeași omisiune fiind admisă și de instanță.

Atât organul de urmărire penală, cât și instanța nu au stabilit anul și data comiterii presupusei infracțiuni, astfel potrivit cererii de sesizare a organului de urmărire penală, depusă de partea vătămată, fapta a fost comisă în luna ianuarie 2012, iar conform ordonanțelor de pornire a cauzei penale, de recunoaștere în calitate de parte vătămată și de recunoaștere în calitate bănuțit - fapta a avut loc în perioada anului 2012. În ordonanța de punere sub învinuire, rechizitoriu și sentința infracțiunea a fost comisă în luna decembrie 2012.

Sentința de condamnare a fost bazată în exclusivitate pe declarațiile părți vătămăte, or nici o probă, acumulată și administrată legal, nu atestă existența, în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii pentru care acesta a fost condamnat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016, apelul avocatului Jizdan L. în numele inculpatului a fost respins ca nefondat, iar cel declarat de avocatul Zamfir P. în numele inculpatului, ca depus peste termen.

5. Hotărârile judecătorești pronunțate la caz au fost contestate cu recurs ordinar de avocatul Zamfir P. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acestora cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului s-au invocat următoarele:

✓ instanța de apel a respins apelul suplimentar ca tardiv, însă nu a luat în considerație că încheierea contractului de asistență juridică nu echivalează cu studierea materialelor cauzei penale de către avocat și, cu înmânarea copiei apelului;

✓ apelul suplimentar a fost înregistrat în instanța de apel la 15 septembrie 2016, prin urmare, acesta se consideră depus în termen și cu respectarea prevederilor alin. (5) art. 402 Cod de procedură penală;

✓ respingerea apelului suplimentar ca depus tardiv a dus la încălcarea dreptului părții apărării la un proces echitabil și a atins principiul contradictorialității procesului penal, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în acesta, care sunt de natură să răstoarne sentința;

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 mai 2017, recursul declarat a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanța în alt complet de judecată.

În argumentarea deciziei adoptate instanța de recurs a reținut că instanța de

apel prematur a ajuns la concluzia privind respingerea apelului avocatului Zamfir P. ca fiind declarat peste termen, nefiind stabilit cu certitudine când acesta a intervenit în proces și când a primit apelul depus în termen de avocatul Jizdan L.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017 apelul declarat de avocatul Jizdan L. în numele inculpatului și apelul suplimentar declarat de avocatul Zamfir P. în numele inculpatului au fost respinse ca nefondate.

În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că în cadrul ședinței de judecată inculpatul Mavruian A. fiind asistat de avocatul Zamfir P. și-a reformulat pretențiile din apelurile înaintate în interesele sale și a solicitat casarea parțială a sentinței doar în partea stabilirii pedepsei, iar pretențiile ce țin de încadrarea juridică și vinovăție nu le-a susținut.

Ținând cont de opina inculpatului și avocatului acestuia Zamfir P., analizând materialele cauzei, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal a conchis că partea acuzării a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente ce demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul penal a conchis că lui Mavruian A. i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă, în limitele legii, ținându-se cont de circumstanțele cauzei, de persoana acestuia, de scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare ale acesteia prevăzute la art. 61, 75 Cod penal.

În consecință, instanța a respins solicitarea apărării privind stabilirea unei pedepse mai blânde, non privative de libertate cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, argumentând că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și anume de faptul că inculpatul are la întreținere copii minori, iar partea vătămată nu are pretenții față de Mavruian A. dat fiind faptul că între aceștia a fost încheiată o tranzacție de împăcare, iar faptul că inculpatul a recunoscut vina în ședința instanței de apel nu constituie temei de casare a sentinței.

8. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul și avocatul acestuia Zamfir Pavel, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) CPP, solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate

cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, sau dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

✓ în decizia adoptată, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apelul suplimentar, și anume:

- în textul sentinței instanța de fond a constatat că organul de urmărire penală a calificat acțiunile lui Mavruian A. în baza art. 162 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, iar în dispozitiv l-a condamnat pentru infracțiunea prevăzută de art. 165 alin. (1) lit. b) și c) Cod penal;

- în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 14.11.2013 fapta a fost calificată ca „recrutarea, transportarea și adăpostirea unei persoane, cu consimțământul acesteia (...)”, iar în ordonanța de punere sub învinuire din 05.03.2014 procurorul a modificat calificativul „fără consimțământul acesteia”, deși nu a motivat prin ce s-a manifestat lipsa consimțământului;

- organul de urmărire penală și instanța de judecată nu au stabilit cert data și anul săvârșirii presupusei infracțiuni;

- organul de urmărire penală a efectuat un șir de acțiuni procesuale – recunoașterea în calitate de parte vătămată, audierea părții vătămate cu încălcarea prevederilor art. 262, 273, 274 și 279 CPP, astfel că aceste probe urmează a fi declarate nule;

✓ Instanța de apel nu și-a argumentat concluzia din care considerent a conchis că anume pedeapsa privativă de libertate este una echitabilă și de ce pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 5 ani cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu și-ar atinge scopul;

- apărarea în instanța de apel a prezentat un șir de înscrisuri care atestă starea de dizabilitate a soției inculpatului, precum și faptul că acesta are la întreținere trei copii ce suferă de diferite maladii și necesită un tratament costisitor, însă instanța de apel eronat a conchis că aceste circumstanțe au constituit subiectul dezbaterilor în instanța de fond;

- instanțele nu au argumentat din care considerent nu i-au stabilit lui Mavruian A. pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa cu închisoarea la limita minimă prevăzută de sancțiunea art. 165 alin. (1) Cod penal, care la momentul săvârșirii infracțiunii prevedea 5 ani privațiune de libertate;

- în speță reieșind din argumentele apărării, care urmau a fi luate în considerație rezultă că instanțele de fond i-au aplicat inculpatului o pedeapsă nemotivată, individualizată contrar prevederilor legale.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul acestuia Zamfir P., solicitând declararea inadmisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate de apelanți, iar motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii. Totodată, instanțele i-au stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă argumentându-și riguros concluzia în acest sens.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Or, art. 427 alin.(1) CPP, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit textului recursului autorii invocă temei de casare a hotărârilor contestate pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci *când nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și când s-au stabilit pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul constată că aceste temeiuri pe care s-a bazat recurenții în recursul declarat, nu persistă în cauză, deoarece din decizia instanței de apel rezultă că ultima a analizat obiectiv probele administrate și a dat răspuns la toate motivele apelanților, ținând cont de faptul că în cadrul ședinței instanței de apel atât inculpatul cât și avocatul acestuia și-au reformulat pretențiile din apelurile declarate, solicitând casarea sentinței doar în partea stabilirii pedepsei, iar pretențiile referitor la nevinovăția lui Mavruian A. și încadrarea juridică a acțiunilor acestuia nu le-au susținut (f.d.110, vol. II).

În continuare, Colegiul conchide că, este justă și întemeiată concluzia instanței de apel care a menținut sentința primei instanțe, concluzionând că la

soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de fond în mod echitabil a stabilit categoria și termenul acesteia, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptei comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, corect menționând că scopul pedepsei poate fi atins doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele din recursul declarat, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor instanțelor de fond și de apel, inclusiv cele reproduse în pct.7 din prezenta decizie, denotă că ambele instanțe au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de *gravitatea infracțiunii săvârșite*, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Este de menționat și faptul că inculpatul a comis o infracțiune **gravă**, ce reprezintă un pericol social sporit și care a generat consecințe grave pentru partea vătămată, iar aceste circumstanțe denotă că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, și i-au aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale. Astfel, Colegiul consideră, că stabilirea unei pedepse non privative de libertate pentru infracțiunea comisă, reieșind din gravitatea faptei săvârșite și consecințele survenite, nu este oportună.

Referitor la solicitarea apărării vis-a-vis de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și dispunerea suspendării executării pedepsei pe un termen de probațiune, Colegiul penal reține, că instanța după ce a stabilit pedeapsa, continuând operațiunea de individualizare cu privire la executarea acesteia, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, **poate** dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, instanța de recurs notează, că chiar și în cazul îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a ultimului la această măsură de individualizare judiciară a executării pedepsei stabilite.

Totodată, Colegiul reține că circumstanțele invocate de apărare și anume prezența la întreținerea inculpatului a copiilor minori ce suferă de diferite maladii și necesită un tratament costisitor, corect au permis instanței de fond de a concluziona asupra necesității stabilirii pedepsei închisorii (6 ani) mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia acesta a fost condamnat, care la acel moment prevedea închisoare de la 5 la 12 ani.

La fel, nu constituie temei de casare a hotărârilor judecătorești nici faptul că prin certificatul nr. 236776 s-a atestat starea de dizabilitate a soției inculpatului, or potrivit certificatului menționat lui Mavruian Aurica i s-a acordat grad de dizabilitate mediu, fiind păstrată capacitatea de muncă de 60%.

Reieșind din cele menționate mai sus instanța de recurs respinge ca neîntemeiate și următoarele argumente ale apărării, prin care se indică că instanțele de fond i-au aplicat inculpatului o pedeapsă nemotivată, individualizată contrar prevederilor legale, or după cum s-a consemnat anterior pedeapsa închisorii și modalitatea de executare a acesteia aplicată inculpatului, a fost stabilită și individualizată corect, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Din considerentele enunțate, Colegiul, constată că pedeapsa stabilită de către instanța de fond, care a fost menținută de instanța de apel, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2)

Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar afecta hotărârea atacată sub aspectele invocate, astfel ajunge la concluzia că recursul este inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Mavruian Alexei și avocatul acestuia Zamfir Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Mavruian Alexei*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 aprilie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti